CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - GRAFOMOTORIKA

Prvním předpokladem pro vstup do školy je dobře vyspělá GRAFOMOTORIKA, což znamená „uvolněná ruka“. Pro budoucí psaní je důležité, aby ruka, kterou bude dítě psát byla dostatečně připravená, aby byly uvolněné tzv. velké klouby /rameno, loket, zápěstí/. Ty se uvolňují pohyby ruky nejprve ve vzduchu, později křídou nebo houbou na tabuli, nakonec tužkou na papír. Dítě by mělo umět nakreslit:

1. čáru
2. kruh
3. šneka
4. horní a dolní oblouk
5. vlnovku
6. horní a dolní smyčku
7. geometrické tvary



Na pracovních listech pod obrázkem najdete sérii průpravných grafických cviků, při kterých se zpřesňuje jemná pohybová koordinace ruky a posiluje jemné svalstvo prstů. Zdokonalování grafomotorických dovedností je vedeno od tzv. velkých pohybů k malým.

Při vypracování těchto cvičení dbáme, aby oči sledovaly pohyb rukou. Nejlepším uvolňovacím cvikem, který rovněž slouží jako příprava k pozdějšímu nekřečovitému psaní, jsou krouživé pohyby, jež děti dělají rukou ve vzduchu v obou směrech (levotočivé i pravotočivé).

Děti nejprve obtahují předlohy vestoje na velké ploše, což vede k uvolňování ramene, později v sedě se zdviženým loktem a nakonec v sedě s podepřeným loktem pro uvolnění zápěstí. Tento způsob využíváme zejména u dětí s motorickou neobratností.

Při grafomotorických cvičeních rovněž dbáme na správný posed a úchop tužky. Viz. článek pod.

CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - JEMNÁ MOTORIKA



Dalším předpokladem pro vstup do školy je dobře rozvinutá **JEMNÁ** MOTORIKA. Děti s nedostatky v této oblasti podávají horší výkony ve škole, protože neobratná ruka ovlivňuje výkony nejen při psaní, ale také při výtvarné a pracovní výchově. Děti se vyhýbají kreslení /nerady kreslí, jejich kresba je na nižší úrovni/ mají obtíže také v pracovních činnostech / stříhání , modelování, lepení, .../ a sebeobsluze /zavazování tkaniček, zapínání knoflíků, používání příborů, .../

Jemná motorika se dá rozvíjet vykonáváním výše uvedených denních činností, tím, že je bude dělat dítě, ne rodič za něj, ale především cílenou prací. Hrou s papírem – trhání, stříhání papíru, lepení, modelování, muchlání různých materiálů, navlékání korálků, skládání drobných a mozaikových stavebnic a skládaček, zjednodušeně řečeno všech činností, kde jsou zapojeny dlaně a prsty.

CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - HRUBÁ MOTORIKA



Kromě jemné je rovněž důležitá dobře rozvinutá **HRUBÁ** MOTORIKA, která rozvíjí fyzickou zralost dětí. Předškolák by měl mít osvojeny základní pohybové dovednosti jako např. překonat během, chůzí určitou vzdálenost, překážku přeskokem, výskokem, skokem, udržet rovnováhu, skákat po jedné noze, chytat a házet míč, skákat přes švihadlo, zvládnout jednoduchý rytmický pohyb /spojení určitého pohybu s říkankou nebo písničkou /.
Na fyzickou zralost má vliv celková tělesná vyspělost i zdravotní stav dítěte. Před dovršením předškolního věku dochází k rychlému růstu a změnám proporcionality postavy. Děti menšího vzrůstu či se slabou konstitucí mohou ve škole trpět zvýšenou únavou.

Proto pokud můžete, veďte své děti ke sportu a pohybu, je to to nejlepší, co jim můžete dát.

CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - ŘEČ



Dítě by v době nástupu do školy mělo mít dostatečně dobře vyvinutou slovní zásobu, která tvoří přibližně 25000 slov. Dítě by mělo umět říci, jak se jmenuje, jak je staré, kde bydlí, jak se jmenují jeho rodiče, prarodiče, sourozenci, kamarádi, ...
Nemělo by zaměňovat pojmy včera, zítra, mělo by umět zopakovat dvojverší, převyprávět jemu známou povídku, pohádku, zapamatovat si jednoduchou melodii.
Velmi důležitá je správná výslovnost, protože vada řeči často ovlivňuje kvalitu diktátů, opisů a čtení /při psaní dítě píše jak vyslovuje a vznikají zbytečné chyby/.
V případě vady řeči je důležité spolupracovat s logopedem. Zjednodušeně řečeno - dítě by mělo vyslovovat správně všechny hlásky, mluvit ve větách, mluvit gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.), rozumět většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí, mít přiměřenou slovní zásobu, umět pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, přirozeně a srozumitelně hovořit s dětmi i dospělými, vést rozhovor, a respektovat jeho pravidla, používat přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.). Mělo by umět napsat hůlkovým písmem své jméno.

CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - ZRAKOVÁ PERCEPCE A PAMĚŤ

U většiny dětí předškolního věku dosahuje zrakové vnímání před nástupem do školy dostatečné úrovně pro nácvik školních vědomostí. Dítě by mělo umět rozlišit obrázky stejné tvarem, také ty obrácené vertikálně / podle osy nahoře-dole/ a horizontálně /vlevo-vpravo/.



Se zrakovou percepcí úzce souvisí také zraková paměť. Dítě by mělo být schopno rozpoznat konkrétní předměty, uchovat si je v paměti /toto se cvičí např. při hře pexesa, lotta, Kimových her – co se změnilo na obrázku, dokresli, co na obrázku chybí, ... / dítě by mělo rozpoznávat předměty a obrázky jako celek, umět je rozložit na část a zase složit /puzzle/ , tomu se říká zraková analýza a syntéza. Zrakové vnímání můžeme rozvíjet tříděním předmětů a věcí podle kritérií – barvy, tvaru, velikosti, ...



CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - SLUCHOVÁ PERCEPCE A ANALÝZA

Dítě by mělo umět rozeznat určitý, jemu známý zvuk, určit odkud přichází, rozeznat intenzitu zvuku /nahlas-potichu/, rychlost / rychle-pomalu/ výšku / vysoko- nízko/, mělo by umět určitý zvuk také vyčlenit / např. ťukání, šum, šustění, ... / což znamená umět se soustředit na to nejdůležitější a nenechat se vyrušovat vedlejšími, nepodstatnými zvuky. Sluchová analýza bývá pro děti nejnáročnější. Dítě by mělo umět vytleskat nebo vyťukat slabiky, určit jejich počet ve slově, důležité je rytmické cítění a smysl pro rytmus: jednoduchá říkadla doprovázíme hrou na tělo, rytmické nástroje. Při hře Na ozvěnu by mělo umět zopakovat jednoduchý rytmus po vzoru učitelky, mělo by zvládnout určit hlásku, na kterou slovo začíná nebo končí / pes začíná na hlásku P, končí na S/, nejobtížnější je pro dítě určit hlásku uprostřed slova. Určování pozice hlásek ve slově je důležitým předpokladem pro zvládnutí čtení a psaní.



CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - MATEMATICKÉ PŘEDSTAVY

Před nástupem do školy by měl budoucí žáček chápat to, že při počítání prvků určité množiny musí počítat každý prvek pouze jednou, žádný nesmí vynechat, měl by umět počítat minimálně do deseti, lépe do dvaceti, znát následnost čísel / žádné nevynechat ani neopakovat/ , chápat, že na konci počítání řady prvků poslední jmenované číslo představuje celkový počet odpočítávaných prvků. Dítě by mělo vědět, že nezáleží na směru počítaných prvků a že ani jejich pořadí nemění konečný výsledek. Dítě by mělo umět poznat a pojmenovat geometrické tvary, určit vizuálně více a méně. Rozvíjet bychom měli i prostorovou orientaci, dítě by mělo pomocí předložek určit, kde předmět leží / nahoře, dole, vlevo, vpravo, uprostřed, za, před, nad, pod, v, na, vedle, mezi, .../ umět popsat polohu předmětů vzhledem k vlastní osobě, popsat vzájemnou polohu dvou objektů / nad stolem visí lustr, kniha leží na stole, ... / Dítě by mělo umět rozlišit předměty podle velikosti /délky, výšky, šířky/, umět užívat slova malý, velký, lehký, těžký, dlouhý, krátký, porovnat předměty mezi sebou, umět vytvořit skupinu předmětů podle daných kritérií / velikost, barvy, počtu, .../



CO MÁ UMĚT PŘEDŠKOLÁK - SOCIÁLNÍ ZRALOST

V neposlední řadě by mělo být dítě sociálně a pracovně zralé. Dítě by mělo umět zvládnout určité sociální situace, mělo by se umět odpoutat od rodičů, mělo by zvládat city a reakce bez křiku a pláče, mělo by znát a dodržovat určitá základní pravidla společenského chování / vykání dospělým, zdravení, děko-vání..../ Nemělo by být příliš bojácné a úzkostlivé v kontaktu s vrstevníky a dospělými. Mělo by být samostatné při sebeobsluze / umět se samo obléknout, obout se, jíst příborem, ... /, mělo by mít osvojené hygienické návyky / zvládnou sebeobsluhu na wc, umývat si ruce, udržovat si pořádek ve svých věcech. Mělo by umět splnit samostatně jednoduchý úkol.



Pokud to vše vaše dítě zvládne, má velmi dobrý předpoklad pro úspěšný nástup a start do první třídy. Pokud má ještě v něčem obtíže, dá se na tom pracovat, učit se a zlepšovat.